

Podkarpacki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego

Wyniki planowania odmian w doświadczeniach porejestrowych w województwie podkarpackim

Owies

2023

mgr Mirosław Helowicz
Dyrektor SDOO Przecław

Stacja Koordynująca PDO w województwie podkarpackim
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Przecławiu
39 – 320 Przecław
tel. 17 5813194

Opracował :
Anna Durał

Publikacja chroniona prawem wydawcy; każda reprodukcja całości lub jej części wymaga zgody wydawcy

Informacja zawiera wyniki plonowania odmian w doświadczeniach prowadzonych w województwie podkarpackim w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego.

Kolejność odmian przyjęto według chronologii ich wpisywania do Rejestru Odmian.

LOZ – odmiana zalecana do uprawy na obszarze województwa
wzorzec – średnia plonowania wszystkich badanych odmian

Wydawca: SDOO Przecław
druk: SDOO Przecław

Uwagi ogólne

W 2023 roku do Krajowego rejestru wpisano trzy polskie odmiany owsa zwyczajnego: Dynamit, MHR Samuraj i Motto. W 2022 roku z KR skreślono jedną odmianę owsa zwyczajnego (Komfort) i jedną odmianę owsa nagiego (Amant). W wyniku tych zmian w KR znajduje się obecnie 38 odmian owsa jarego, w tym 35 zwyczajnego i 3 nagiego. Wszystkie odmiany przydatne są głównie do uprawy w nizinnych rejonach kraju. W krajowym rejestrze owsa zwyczajnego, poza ośmioma zagranicznymi odmianami przeważają odmiany rodzimych hodowli, są to głównie odmiany żółtoziarniste, preferowane w hodowli. Wyjątek stanowi odmiana Gniady o brązowej barwie łuski. Doświadczenia z owsem podobnie jak w latach ubiegłych były realizowane w dwóch punktach w Przecławiu z doborem ustalonym przez Podkarpacki Zespół Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego oraz w Dukli z rozszerzonym doborem odmian ustalonym przez specjalistów COBORU. Doświadczenia założono zgodnie z metodyką COBORU w trzech powtórzeniach na poletkach o powierzchni 15 m², na jednym – przeciętnym poziomie agrotechniki. Nawożenie zostało ustalone z uwzględnieniem wyników analizy gleby. Nie stosowano ochrony przed chorobami, tylko przed chwastami i szkodnikami. Plon ziarna i masę 1000 ziaren podano przy 14 % wody. Ocenę wylegania i porażenia przez choroby wykonano w skali 9-cio stopniowej, gdzie 9 oznacza stan rolniczo najlepszy, 1-stan rolniczo najgorszy. Doświadczenia były przeprowadzone prawidłowo a ich wyniki podano w niniejszej publikacji.

Wyniki doświadczeń

W roku 2023 średni plon owsa w Przecławiu był najwyższy w omawianym trzyleciu i wynosił 96,5 q/ha. Na tak wysokie plony wpływ miały dobre warunki pogodowe panujące przez większą część sezonu wegetacyjnego, ilość opadów była wystarczająca. W Dukli warunki pogodowe były zdecydowanie gorsze, średni plon wyniósł 48,5 q/ha, na co decydujący wpływ miała opóźniona i zimna wiosna i okresowe niedobory opadów. Pod względem plonowania w roku 2023 wyróżniła się w obu miejscowościach odmiana: Agent, oraz Bingo i Pablo, które szczególnie dobrze plonowały w Dukli. W wieloleciu najlepiej plonowały odmiany: Poker, Rambo i Magellan (103 %wzorca), oraz Bingo i Agent (102 %wzorca), Odmiany z LZO w wieloleciu plonowały powyżej lub na poziomie wzorca, za wyjątkiem odmiany Kozak, która plonowała słabiej. Porażenie chorobami w 2023 roku było nieco mniejsze od wielolecia. Obserwowano niewielkie porażenie rdzą wieńcową i helmintosporiozą a mączniak i rdza żdźbłowa w analizowanym roku nie wystąpiły. W Dukli odnotowano reakcję odmian na suszę. Średnia masa 1000 ziaren była mniejsza niż w wieloleciu i wynosiła 35,2 g, podobnie jak w ubiegłych latach największą masą 1000 ziaren cechowała się odmiana Bingo a z nowszych odmian Wulkan. Wyleganie w 2023 roku w fazie dojrzałości młecznej nie wystąpiło, obserwowano nieco większe jak w roku ubiegłym wyleganie przed zbiorem, największe u odmiany Refleks, najodporniejsza okazała się odmiana Gepard oraz Bingo i Wulkan. Średnia zawartość łuski dla wzorca wynosiła 29,0 % i była nieco wyższa od średniej wieloletniej. Najmniejszy udział łuski odnotowano u odmian: Wulkan, Agent, i Poker, największy udział łuski odnotowano u odmiany Dynamit, Kozak i Gepard.

Tabela 1.

Owies . Odmiany badane. Rok zbioru: 2023

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego Rejestru	Rok włączenia do LOZ	Adres jednostki zachowującej odmianę, a w przypadku odmiany zagranicznej - pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	
1	Bingo	2009	2011	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
2	Kozak	2017		
3	Agent	2018	2020	
4	Pablo	2019	2023	
5	Refleks	2019	2021	
6	Poker	2020	2023	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o., Choryń 27, 64-000 Kościan
7	Rambo	2020	2022	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
8	Gepard	2021		
9	Wulkan	2021		
10	Magellan	2022		Saten-Union Polska sp. z o.o. ul. Straszewska 70 62-100 Wągrowiec
11	Dynamit	2022		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce
12	MHR Samuraj	2022		Małopolska Hodowla Roślin sp. z o.o. Zbożowa 4 30-002 Kraków
13	Motto	2022		Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce

Tabela 2.

Owies. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru: 2023

Miejscowość		SDOO Przeclaw	ZDOO Dukla
Powiat		Mielec	Krosno
Kompleks rolniczej przydatności gleby		Pszenny dobry	Zbożowy górski
Klasa bonitacyjna gleby		III	IV b
pH gleby w <i>KCl</i>		6,0	6,1
Przedplon		Burak cukrowy	Rzepak ozimy
Data siewu	(dzień, m- rok)	14.03.2023	24.03.2023
Obsada nasion	(szt/m ²)	450	500
Data zbioru	(dzień, m-c, rok)	14.08.2023	21.08.2023
Nawożenie mineralne			
N	(kg/ha)	94	68
P₂O₅	(kg/ha)	80	50
K₂O	(kg/ha)	120	75
Nawożenie dolistne	(l/ha)	Plonovit Z	Plonovit Z
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	(nazwa, dawka/100 kg)	Gizmo 060 FS - 50 ml/100 kg	Gizmo 060 FS - 50 ml/100 kg
Herbicyd	(nazwa, dawka/ha)	Chwastox Turbo 340 SL- 2 l/ha Mustang Forte – 0,8 l/ha	Chwastox Complex – 3,5 l/ha Gold 450 EC – 1,25 l/ha
Insektycyd	(nazwa, dawka/ha)	Nie stosowano	Karate Zeon – 0,15 l/ha

Tabela 3.

Owies. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru: 2023

Lp.	Cecha		Przeclaw	Dukla
1	Terminwiechowania	(dzień, m-c)	08.06.2023	22.06.2023
2	Termin dojrzałości woskowej	(dzień, m-c)	15.07.2023	01.08.2023
3	Termin dojrzałości pełnej	(dzień, m-c)	31.07.2023	13.08.2023
4	Wysokość roślin	(cm)	105	89
5	Wyleganie roślin w fazie dojrzałości mlecznej	(skala 9 ^o)	9,0	9,0
6	Wyleganie roślin przed zbiorem	(skala 9 ^o)	7,0	8,0
7	Stan roślin po kłoszeniu	(skala 9 ^o)	8,6	7,6
8	Porażenie przez choroby: mączniakiem	(skala 9 ^o)	9,0	7,8
9	-rdzą wieńcową	(skala 9 ^o)	8,8	7,0
10	-helmintosporiozą	(skala 9 ^o)	8,4	7,4
11	Udział łuski	(%)	29,9	28,2
12	Masa 1000 ziaren	(g)	39,5	31,0
13	Wilgotność ziarna podczas zbioru	(%)	8,3	13,3
14	Reakcja na suszę	(skala 9 ^o)	9,0	9,0
15	Plon ziarna	(dt z ha)	96,5	48,5

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian

Skala 9° : 9 - oznacza stan najkorzystniejszy, 1 - oznacza stan najmniej korzystny

Tabela 4.

Owies . Plon ziarna odmian w miejscowościach (% wzorca). Rok zbioru: 2023

Lp.	Odmiana	Przeclaw	Dukla
	Wzorzec dt z ha	<u>96,5</u>	<u>48,5</u>
1	Bingo	99	110
2	Kozak	92	99
3	Agent	106	106
4	Pablo	101	114
5	Refleks	99	102
6	Poker	101	99
7	Rambo	100	106
8	Gepard	100	95
9	Wulkan	99	103
10	Magellan	101	100
11	Dynamit	98	87
12	MHR Samuraj	101	84
13	Motto	102	96

Wzorzec – wszystkie odmiany badane

Tabela 5.

Owies. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2023, 2022, 2021

Lp.	Odmiana	2023	2022	2021	2022-2023	2021-2023
Wzorzec, dt z ha		72,5	75,2	52,9	73,9	66,9
1	Bingo	103	100	98	102	100
2	Kozak	94	96	96	95	95
3	Agent	106	97	103	102	102
4	Pablo	105	97	104	101	102
5	Refleks	100	98	106	99	101
6	Poker	101	105	98	103	101
7	Rambo	102	104	106	103	104
8	Gepard	98	99	86	98	94
9	Wulkan	101	100	98	100	100
10	Magellan	101	104		103	
11	Dynamit	94				
12	MHR Samuraj	95				
13	Motto	100				
Liczba doświadczeń		2	2	2	4	6

Wzorzec – wszystkie odmiany badane

Tabela 6.

Owies. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca).

Lata zbioru: 2023, 2021- 2023

Lp.	Odmiana	Liczba lat badań	Rdza wieńcowa		Helmintosporioza		Reakcja na suszę
			2023	2021-2023	2023	2021-2023	2023
Wzorzec, (skala 9°)			7,9	8,1	7,9	7,6	7,7
1	Bingo	3	0,6	0,4	0,4	0,2	0,3
2	Kozak	3	-0,2	0,4	-0,8	-0,6	0,2
3	Agent	3	-0,9	0,0	0,0	-0,1	0,6
4	Pablo	3	0,4	0,1	-0,1	0,2	0,9
5	Refleks	3	-0,4	-0,2	0,4	0,1	0,6
6	Poker	3	-0,4	-0,1	-0,8	-0,6	-0,4
7	Rambo	3	0,3	0,1	0,2	-0,1	0,6
8	Gepard	3	0,1	0,5	0,2	0,0	0,6
9	Wulkan	3	-0,4	-0,4	0,0	0,2	-1,1
10	Magellan	2	-0,1	-0,1	-0,1	0,1	0,9
11	Dynamit	1	0,9		0,2		-2,4
12	MHR Samuraj	1	0,2		-0,5		-0,4
13	Motto	1	-0,1		-0,5		-0,4
Liczba doświadczeń			2	5	2	6	1

Liczba doświadczeń dla okresu 2021-2023 odnosi się do odmian badanych trzy lata, dla badanych dwa lata jest odpowiednio mniejsza.

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą

Wzorzec: średnia wszystkich badanych odmian

Tabela 7.

Owies. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca).

Lata zbioru: 2023, 2021- 2023

Lp	Odmiana	L-ba lat badań	Wyleganie przed zbiorem- (skala 9°)		Wysokość roślin - cm		Masa 1000 ziaren- g		Udział łuski w ziarnie - %	
			2023	2021-2023	2023	2021-2023	2023	2021-2023	2023	2021-2023
wzorzec			7,6	8,1	97	94	35,2	38,6	29,0	27,9
1	Bingo	3	0,4	0,3	0	1	1,9	2,0	-0,5	-1,0
2	Kozak	3	-0,3	-0,2	5	4	-1,0	-1,1	1,9	0,9
3	Agent	3	-0,3	0,2	2	2	0,8	1,0	-2,2	-1,8
4	Pablo	3	0,2	0,1	2	1	0,8	1,8	-1,6	-0,6
5	Refleks	3	-1,8	-0,7	3	1	1,5	0,1	-0,6	-0,1
6	Poker	3	0,4	0,3	0	-1	-0,8	-0,9	-1,2	0,5
7	Rambo	3	-0,8	-0,7	0	1	0,2	0,1	-1,3	0,2
8	Gepard	3	0,7	0,1	-5	-3	-0,6	0,3	1,7	0,2
9	Wulkan	3	0,4	0,3	-2	-1	1,0	1,6	-2,8	-1,3
10	Magellan	2	0,0	0,1	2	-1	-0,5	-0,1	1,3	
11	Dynamit	1	-0,1		6		-1,4		4,5	
12	MHRSamuraj	1	0,1		-11		-2,1		1,3	
13	Motto	1	-0,3		0		0,5		-0,1	
L-ba doświadczeń			2	6	2	6	2	6	2	6

Liczba doświadczeń dla okresu 2021-2023 odnosi się do odmian badanych trzy lata, dla badanych dwa lata jest odpowiednio mniejsza

Charakterystyka odmian owsa zwyczajnego wpisanych do krajowego rejestru Odmian w roku 2023 wg COBORU, LOO 2023

Dynamit - Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską duży. Odporność na rdzę owsa dość duża, na mączniaka prawdziwego i helmintosporiozę -++średnia. Rośliny wysokie, o małej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski mały, masa 1000 ziaren średnia, zawartość białka duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Hodowca: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce

MHR Samuraj - Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego dość duża, na rdzę owsa i helmintosporiozę średnia. Rośliny niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski bardzo mały, masa 1000 ziaren dość duża, zawartość białka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Hodowca: Małopolska Hodowla Roślin sp. z o.o. Zbożowa 4 30-002 Kraków

Motto - Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę owsa dość duża, na helmintosporiozę średnia. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski mały do bardzo małego, masa 1000 ziaren dość duża, zawartość białka duża do bardzo dużej. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Hodowca: Hodowla Roślin Strzelce sp. z o. o., ul. Główna 20, 99-307 Strzelce